

μέτρα, ὅπως μὴ διαταραχθῆ ἡ τάξις ἐν Πετρανέρι, καὶ θὰ μεριμνήσῃ ὅπως ἀποδοθῆ δικαιοσύνη. Ἀποτείνομαι, κύριοι, πρὸς ὅλους ὑμᾶς!»

Ὁ δήμαρχος καὶ ὁ Βινκετέλλος εἶχον ἐξέλθῃ ἤδη τῆς αἰθούσης, καὶ ὁ Ὀρλανδούτσι ἠκολούθει τούτοις ὀπισθοχωρῶν, ὅτε πλησιάσας ὁ Ὀρσο εἶπεν αὐτῷ ταπεινῇ τῇ φωνῇ. «Ὁ πατήρ σας εἶναι γέρον, καὶ ἐν ῥάπισμα ἐνδεχόμενον νὰ τὸν φονεύσῃ ὥστε ἐπιφυλάσσω τὸ ῥάπισμα διὰ σᾶς καὶ τὸν ἀδελφόν σας.»

Ἄντι νὰ ἀποκριθῆ, ὁ Ὀρλανδούτσι ἔσυρε τὸ ἐγχειρίδιόν του καὶ ἐπέπεσεν ὡς μαινόμενος κατὰ τοῦ Ὀρσο· ἀλλὰ πρὶν δυνηθῆ νὰ κάμῃ χρῆσιν τοῦ ὄπλου, ἡ Κολόμβια ἤρπασε τὸν βραχίονά του καὶ τὸν συνέστρεψε μετὰ δυνάμει, ταυτοχρόνως δ' ὁ Ὀρσο πλήξας αὐτὸν διὰ τοῦ γρόνθου κατὰ πρόσωπον, τὸν ἠνάγκασε νὰ ὀπισθοχωρήσῃ καὶ νὰ κτυπήσῃ μεθ' ἑρμῆς εἰς τὴν γωνίαν τῆς θύρας. Τὸ ἐγχειρίδιον ἔπεσεν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Ὀρλανδούτσι, ἀλλ' ὁ Βινκετέλλος, κρατῶν τὸ ἰδικόν του ἐπανῆλθεν εἰς τὴν αἶθουσαν, ὅτε ἡ Κολόμβια πηδήσασα ἤρπασεν ἐν τουφέκιον, ἀποδείξασα αὐτῷ, ὅτι ἡ πάλῃ ἦτο ἄνισος. Τότε δὲ καὶ ὁ νομάρχης παρενέβη ὅπως τοὺς χωρίσῃ. «Θὰ ἀνταμώσωμεν καὶ πάλιν, Ὀρσο Ἀντώνη!» ἐφώναξεν ὁ Ὀρλανδούτσι. Καὶ κλείσας μεθ' ὀρμῆς τὴν θύραν ἐκλείδωσεν αὐτὴν ἔζωθεν, ὅπως λάβῃ καιρὸν νὰ φύγῃ.

[Ἔπειτα συνέχεια.]

ΕΙΣ ΠΡΟΞΕΝΟΣ ΤΗΣ ΕΠΤΑΝΗΣΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ἐν ἔτει 1805

Μεταξὺ τῶν ἐγγράφων, τὰ ὁποῖα ἀπόκεινται ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρίας τῆς Ἑλλάδος εἶναι καὶ ἐν, φέρον τὸν ἀριθ. 1594 καὶ δωρηθὲν εἰς τὴν Ἑταιρίαν ὑπὸ τοῦ κ. Π. Λάμπρου, περὶ οὗ δὲν ἐκρίναμεν μάταιον νὰ εἰπῶμεν ὀλίγα τινὰ ἐν τῇ Ἑστία. Τὸ ἐπὶ διφθέρας ἰταλιστὶ γεγραμμένον τοῦτο χειρόγραφον εἶναι δίπλωμα διορισμοῦ τοῦ Μιχαὴλ Παγκάλου ἐκ Κέας ὡς προξένου τῆς Ἐπτανήσου πολιτείας ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Μαΐου 1805, διὰ τοῦ αὐτοῦ δὲ ἐγγράφου παραγγέλλεται εἰς τοὺς ἐμπόρους, πλοίαρχους, ἰδιοκτῆτας, ναυκλήρους, ναυτιλλομένους καὶ πάντα ἄλλον πολίτην ἐπτανήσιον ὅσοι τυχὸν ἤθελον δι' ὑποθέσεις των πορευθῆ εἰς τὰς Ἀθήνας ἢ εἰς τοὺς εἰς αὐτάς ὑπαγομένους λιμένας νὰ ἀναγνωρίζωσιν ὡς προξένον τὸν εἰρημένον Πάγκαλον καὶ κάμνωσι γνωστὸν εἰς αὐτὸν τὸ ποῦ κατευθύνονται ὡς καὶ πᾶν ὅ,τι ἤθελον ἀποβλέπη εἰς τὰ πλοῖά των καὶ καθ' ὅλου πᾶν τὸ δυνάμενον νὰ τὸν ἐνδιαφέρῃ ἐν τῷ ἀξιώματι δι' οὗ περιέβλεπεν αὐτὸν ἡ Ἐπτανήσος

Πολιτεία καὶ νὰ ἐπιδεικνύωσιν αὐτῷ τὰ διαμονητήρια ἢ τὰ διαβατήρια αὐτῶν. Εἰς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐπιτετραμμένον τῆς Ἐπτανήσου Πολιτείας ἀνατίθεται διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐπίσης ἐγγράφου «νὰ ἐνεργήσῃ ὥστε νὰ λάβῃ ὁ πρόξενος παρὰ τῆς Ὑ. Πύλης τὰ συνήθη φερμάνια τῆς ἀναγνωρίσεως αὐτοῦ ἐν τῇ ῥηθείσῃ ἰδιότητί του, ὥστε νὰ δύναται ἐλευθέρως καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς παρακωλύσεως νὰ ἐνασκῆ τὰ καθήκοντά του κατὰ τὴν περιφέρειαν τοῦ Προξενείου του.»

Τὸ ἐγγράφον φέρει ἄνωθεν καὶ κατὰ τὸ μέσον τῆς διφθέρας ἐντετυπωμένον διὰ καλῆς χαλκογραφίας τὸν βενετικὸν Λέοντα τοῦ Ἀγ. Μάρκου κρατοῦντα διὰ τοῦ δεξιῦ τῶν ἐμπροσθίων ποδῶν τὸ εὐαγγέλιον καὶ ἐπτὰ βέλη δηλοῦντα τὰς ἐπτὰ νήσους συνδεδεμένα διὰ ταινίας, ἐφ' ἧς εἶναι ἀναγεγραμμένον τὸ ἔτος τῆς ἰδρύσεως τῆς Πολιτείας 1800, ὑπεράνω δὲ τοῦ συμβολικοῦ Λέοντος τὰς λέξεις *Septinsularis Respublica* καὶ ἑλληνιστὶ Ἐπτανήσος Πολιτεία διὰ κεφαλαίων γραμμάτων. Ἐπειτα δὲ ἄρχεται τὸ ἐγγράφον διὰ τῆς ἐξῆς ἐπιγραφῆς· «Ὁ πρίγκηψ καὶ πρόεδρος τῆς Γερουσίας τῆς Ἰονικῆς Πολιτείας,» καὶ περαίνεται διὰ τῶν ἐξῆς· «Εἰς πίστιν τῶν ἀνωτέρω ἐπετέθη εἰς τὸ παρὸν ἐγγράφον ἡ μεγάλη σφραγίς τῆς Πολιτείας καὶ ὑπεγράφη διὰ τῆς ἰδίας ἡμῶν ὑπογραφῆς καὶ προσυπεγράφη ὑπὸ τοῦ Γραμματέως τῆς Πολιτείας.» Ἐκ τοῦ δημοσίου Παλατίου τῆς Γερουσίας τῆς ἐδρευούσης ἐν Κερκύρα τῇ 19 Μαΐου 1805 ἔ. ἐλ.» «Γιδ. Καππάδοκας ἀντιπρόεδρος» «Ὁ Γραμματεὺς τῆς ἐπικρατείας κόμης Καποδίστριας.» Καὶ ἀριστερὰ φαίνεται ἐπιτεθειμένη ἡ μεγάλη σφραγίς. Ὁ γραμματεὺς εἶναι αὐτὸς ὁ κατόπιν γενομένος Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος.

Καὶ τὸ μὲν ἐγγράφον αὐτὸ ὡς ἔχει ἐν τῷ ἰταλικῷ πρωτοτύπῳ θέλει δημοσιεῖθι ἐν τῷ Δελτίῳ τῆς Ἑταιρίας χάριν τῶν ἀρεσκομένων εἰς τὰς τῶν πατέρων ἱστορίας. Ἐνταῦθα δὲ ἀφορμὴν ἐξ αὐτοῦ λαμβάνοντες θέλομεν προσθέσῃ τινὰ περὶ τῆς Ἐπτανήσου Πολιτείας.

Γνωστὸν εἶναι ὅτι ἀφ' οὗ μετὰ τὰς νίκας τοῦ Βοναπάρτου ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ἔδωκεν ἡ Βενετικὴ Πολιτεία τὸ μοναδικὸν ἐν τῇ ἱστορίᾳ παράδειγμα κράτους τῇ ἰδίᾳ ψήφῳ διαλυομένου τῇ 12 Μαΐου 1797, αἱ ἑλληνικαὶ νῆσοι τοῦ Ἰονίου πελάγους, αἵτινες ἀπετέλουν μέρος τῶν βενετικῶν κτήσεων μετὰ τῶν ἐν τῇ Ἠπειρῷ παραρτημάτων αὐτῶν περιήλθον καὶ αὐταὶ τῇ 28 Ἰουνίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους εἰς τὴν κατοχὴν τῶν δημοκρατικῶν Γάλλων. Ἡ πρώτη δ' αὕτη τῶν Γάλλων κατοχὴ τῶν Ἰονικῶν νήσων διήρκεσε περὶ τοὺς εἴκοσι μῆνας. Κατὰ τὸν Σεπτέμβριον δηλαδὴ τοῦ 1798 συνήθηθη συμμαχία μεταξὺ τῆς Τουρκίας καὶ τῆς Ῥωσίας, εἰς ἣν συμμαχίαν προσεχώρησεν ἔπειτα καὶ ἡ Ἀγγλία καὶ αἱ τρεῖς αὐταὶ δυνάμεις ἐ-

κέρυξαν τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Γαλλίας, ὡς ἦτο δὲ φυσικὸν προσεβλήθησαν ὑπὸ τῶν συμμάχων καὶ αἱ ὑπὸ τῶν Γάλλων κατεχόμεναι Ἴονικαὶ νῆσοι. Καὶ αἱ μὲν ἄλλαι κατελήφθησαν ὀλίγον πρότερον, ἡ δὲ Κέρκυρα παρεδόθη διὰ συνθήκης τῇ 25 Φεβρουαρίου 1799 καὶ ἐσχηματίσθη ἐν Κερκύρᾳ προσωρινὴ κυβέρνησις, ἧτις ἐπέτυχε μετὰ πολλὰς διαπραγματεύσεις τῇ 21 Μαρτίου 1800 τὴν ὑπογραφήν συνθήκης ἐν Κωνσταντινουπόλει μεταξὺ Τουρκίας καὶ Ῥωσίας, διὰ τῆς ὁποίας συνθήκης αἱ μὲν ἑπτὰ νῆσοι ἀνεγνωρίσθησαν ὡς ἀποτελοῦσαι κράτος ἀνεξάρτητον ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῆς Πύλης ἐγγυωμένου περὶ τῆς ἀνεξαρτησίας ταύτης τοῦ κράτους καὶ περὶ τῆς τηρήσεως τοῦ ψηφισθέντος συντάγματος τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσίας, τὰ δὲ ἐν Ἡπείρῳ καὶ ἐν Ἀκαρνανίᾳ παραρτήματα τῶν νήσων παρεδόθησαν εἰς τὴν Τουρκίαν. 1)

Οὕτω λοιπὸν ἐπλάσθη τὸ πρῶτον ἐκεῖνο ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἑλληνικὸν κράτος, σὺν αὐτῷ δὲ καὶ ἡ ἔκτοτε κρατοῦσα ὀνομασία Ἐπτανήσος ὡς ἐπίθετον τῆς Πολιτείας τῆς περιλαμβανούσης τὰς ἐξ γνωστὰς ἑλληνικὰς νήσους τοῦ Ἰονίου Πελάγους καὶ τὰ Κύθηρα.

Δυστυχῶς ὅσον ποθητὴ καὶ ἂν ἦτο εἰς τοὺς κατοίκους τῶν νήσων ἡ νέα τάξις τῶν πραγμάτων, τὸ νέον πολίτευμα δὲν ἠδυνήθη νὰ ὀρθοποδήσῃ καὶ ταχέως ἤρχισε νὰ προσκόπῃ κατὰ παντοειδῶν δυσχερειῶν, αἷτιον δὲ τούτου μάλιστα ἦτο ἡ τε ἀναγνωρίσθησα κυριαρχία τῆς Τουρκίας, ἣν ἀπέκρουεν ἡ συνείδησις τοῦ λαοῦ καὶ ὁ ἀριστοκρατορικὸς τοῦ τότε συντάγματος χαρακτήρ. Καὶ ἐψηφίσθη μὲν ὅπως θεραπευθῶσι τὰ κακῶς ἔχοντα νέον σύνταγμα ἐν ἔτει 1803 τῇ εἰσηγήσει τῆς Ῥωσίας ὑπὸ συνελεύσεως συντακτικῆς ἐπὶ τούτῳ συγκληθείσης, ἀλλὰ μετὰ τινα χρόνον τὸ νέον πολίτευμα μετερρυθμίσθη πάλιν ἔνεκα ἐπανειλημμένων ἐνεργειῶν τῶν εὐγενῶν, ἐπὶ τὸ ἀριστοκρατικώτερον, καὶ οὐδὲν ἔβελτιοῦτο ἡ κατάστασις τῶν νήσων, ὧν οἱ κάτοικοι ἀπροκαλύπτως εἶχον ἀρχίσει νὰ καταρῶνται τὴν ἀνεξαρτησίαν, ἣς εἶχον τύχη. Τέλος πάντων τῇ 11 Αὐγούστου 1807 ὁ στρατηγὸς τοῦ Ναπολέοντος Βερθιέ καταλαβὼν τὴν Κέρκυραν ἔθηκε τέρμα εἰς τὴν Ἐπτανήσον Πολιτείαν κηρύξας τὰς νήσους κτῆσιν γαλλικὴν, ἀφ' οὗ ἤδη πρότερον ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ῥωσίας Ἀλέξανδρος παρεχώρησεν εἰς τὸν Ναπολέοντα διὰ τῆς ἐν Τιλισίτ συνθήκης πᾶν ἐπὶ τῶν νήσων δικαίωμα. Ἡ δευτέρα αὕτη τῶν αὐτοκρατορικῶν Γάλλων κατοχὴ διήρκεσε μέχρι τοῦ 1815, ὅτε μετὰ τὴν πτώσιν τοῦ Ναπολέοντος καὶ δυνάμει τῆς ἐν Βιέννῃ συνθήκης αἱ νῆσοι κατελήφθησαν, ὡς γνωστὸν, ὑπὸ τῶν Ἀγγλων.

Θὰ ἦτο ἴσως τοῦ κόπου ἀντάξιον νὰ ἐρευνηθῇ ἐὰν καὶ κατὰ πόσον ἢ κατὰ τὴν ταραχώδη περίοδον τῆς ἀνεξαρτησίας στρατιωτικὴ σύνταξις τῆς Ἐπτανήσου ἔσχε τινα ἐπίδρασιν ἐπὶ τὸν μέγαν ἡμῶν ὑπὲρ ἐλευθερώσεως ἀγῶνα, ὅπως παραδείγματος χάριν ἐπέδρασαν ἐπὶ τὴν πνευματικὴν βραδύτερον μόρφωσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου τὰ ἰονικὰ παιδευτήρια καὶ μάλιστα ἡ ἐν Κερκύρᾳ Ἀκαδημία. Ὅπωςδὲ ἴσως δὲ καὶ αὕτη ἢ κατ' αἴτησιν τῶν κατοίκων τῶν νήσων γενομένην δοκιμὴν πρὸς αὐτοδιοίκησιν καὶ ἡ δοθεῖσα εἰς μικρὰν νεότευκτον πολιτείαν ἐπίσημος ἑλληνικὴ ὀνομασία εἶναι ἐν ἀκόμῃ τεκμήριον πλησίον εἰς τόσα ἄλλα ὅτι καὶ μετὰ τῶν αἰώνων ξενικὴν κατάκτησιν καὶ μάλιστα πεπολιτισμένου ἔθνους καὶ ἀσκήσαντος εὐρύτατα πᾶσαν ἐνέργειαν ἵνα ἀφομοιώσῃ πρὸς αὐτὸ τὰς μικρὰς ἐκεῖνας νήσους, ἡ καρδιά τοῦ λαοῦ τῆς Ἐπτανήσου δὲν ἔπαυσεν οὐσα ἑλληνικὴ καὶ ὅτε ἀκόμη ὁ ἑλληνισμὸς, δουλεύων ὄλος, οὐδὲν εἶχεν ἔτι ἐλεύθερον κέντρον περὶ τὸ ὁποῖον νὰ στρέφονται καὶ πρὸς τὸ ὁποῖον νὰ ἀτενίζωσι τὰ τέκνα του.

Σ.

Ἡ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΤΩ 1828

Ἡ τυπογραφικὴ τέχνη ἐν Ἑλλάδι τῷ 1828 ὡς πρὸς τὴν πρόοδον αὐτῆς καὶ ἀνάπτυξιν, συνεβάδιζε βεβαίως πρὸς τὴν κατάστασιν τῶν λοιπῶν τεχνῶν. Ἐξ ἐφημερίδος, ἧτις ἐξεδίδετο γαλλιστὶ ἐν "Γῶρᾳ κατ' ἀρχάς, κατόπιν δ' ἐν Αἰγίνῃ τῷ 1828—1829 ὑπὸ τοῦ Ἰωσήφ Ν. Κιάππε (Joseph N. Chiappe) ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν *L'abeille grecque* (ἡ Ἑλληνικὴ Μέλισσα) μανθάνομένῃ τινι περὶ τῆς τότε τυπογραφικῆς ἐν Ἑλλάδι, ἧτις εἶχεν εἰσαχθῆ εὐθύς ἐκ τῶν ἀρχῶν τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, ἐλειτούργει δὲ μέχρι τοῦ ἔτους 1828 διαρκῶς. Κατὰ τὰς εἰδησεις τῆς συγχρόνου ταύτης ἐφημερίδος πάντες οἱ τῶν χρόνων ἐκείνων τυπογράφοι ἐδιδάχθησαν τὴν τυπογραφικὴν ὑπὸ τοῦ Παύλου Πατρικίου, τότε ἀρχιεργάτου, ἢ Πρώτου τοῦ Ἐθνικοῦ τυπογραφείου, ὁποῖος πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως εἶχεν ἐργασθῆ εἰς τυπογραφεῖα τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς Βλαχίας, ὡσαύτως ὑπὸ τοῦ Κωνσταντίνου Τόμπρα ἐκ Κυδωνιῶν, μαθητοῦ τοῦ Φερμίνου Διδότου ἐν Παρισίοις¹⁾, καὶ ὑπὸ τοῦ Νικολάου Βαρότση ἐξ Ἀμφίσσης, ὁ ὁποῖος ἔμαθε τὴν τέχνην ἐπισκεφθεὶς, νέος ὢν τυπογραφεῖα τινὰ τῆς Βενετίας.

Τὸ πλεῖστον τῶν τότε τυπογράφων μόλις ἐγί-

(1) Ἰδὲ ἐν τῷ Δελτίῳ τῆς Ἱστορικῆς Ἑταιρίας (τόμ. Δ' σελ. 185 ἐξ) τὸ ἄρθρον τοῦ κ. Π. Δάμπρου τὸ ἐπιγραφόμενον Νομίσματα καὶ μετάλλια τῆς Ἐπτανήσου Πολιτείας κτλ.

*) Ὅρα περὶ τούτου πλεῖοτερα ἐν Τόμ. Β' «Ἑστίας» ἀριθ. 43 σελ. 684